

**GALERIJA
FORUM**

CENTAR ZA KULTURU
I INFORMACIJE ZAGREBA
TESLINA 16, tel. 421-144

***DALIBOR
PARAĆ***

24. 10–15. 11. 1985.

PARAĆ

Geneza slikarskog djela Dalibora Paraća iscrtaiva jasnu morfološku i stilističku nit koja je otkrivala dvostruku prirodu Paraćeve slike: njezinu organičnost i njezine estetske oscilacije i promjena vrijednosti. Tonus ovako postavljenih pitanja rješava problem odnosa individualnog jezika i estetičke »okoline« što podrazumjeva istovremeno i mjeru autentičnosti i mjeru aktualnosti.

I premda iz ovih općenitosti treba brže-bolje izaći mora se naglasiti da njegova najnovija djela imaju svoje genetske izvore u ranijem djelu koje je u svojoj pejzažnoj kozmogoniji iskazivalo opori i epski duh, jasnoću strukture i njezinog jedinstva. A slijediti tu genezu Paraćevog djela znači i ovdje započeti s »NAGOVARANJEM I« koje se odlikuje nekom oporošću i »tvrdoćom« ranijih djela koje odvodi do zvučnog hedonizma boje (PARISOV SUD) i na kraju do gustog zrnastog nanosa boje i materičnosti kolorističke tvari (KIRKA I). To je zapravo put od epskog do lirskog, od oporog do čulnog, od muklih odzvuka boje u brazdama oblika, do zvonkijih tonova i čistijeg zvuka boje.

Taj je put zapravo značio dozrijevanje imaginacije a s njim i hedonizma koji je prizvao svijet nimfa i pastira i gdje je mitologija Raja svojina ljudi na ispaši svojih probuđenih strasti i sanjivih čula. Pa ipak, ta je projekcija egzistencije lišena grča i epike iskazana likovima i krajolikom kojih zapravo i nema. Jer boja je kod Paraća »sve i sva«. Stoga se i ne može govoriti da su likovi »ušli u« njegovu sliku i njegov pejzaž jer su oni pejzaž sam. Paraćeve pastore, raskalašenost i plandovanje asociraju duhom neku fragonardovsko šarenilo i veronezeovsku vedrinu i predstavljaju u filozofskom i egzistencijalnom smislu okvir idealnog postojanja. One su plod jednog sklada svijeta koji i u atmosferi, u svijetlu, a ponajviše u boji, nije samo idealan nego i stvaran: nije samo imaginiran nego i mogući.

To je gotovo himničko, ali i senzualno osjećanje slike toplih dnevnih sati u kojoj je amalgam zbilje izmještan s dionizijskom punoćom čula. U širokim plohama boje ili kraćih namaza drugih kolorističkih vrijednosti koji ne narušavaju jedinstvenu sintezu oblika i kolora, raspoznaje se znak Paraćevog transcendentiranja krajolika (iz realnog u mitski) koji gubi svoje jasne morfološke (geografske) zavičajne izvedenice, a koje su se u ranijem ciklusu, uz najveći oprez, još mogle prepoznati. Parać gradi čvrstom zrnastom tvari koja ne narušava poetizaciju realnog. Njegovo slikarstvo nije ni plod trenutne impresije jer nikada nije u potpunosti lišeno discipline premda nije niti *saper construire*. Pa ako se u ranijem djelu uočavala strukturalizacija pejzaža ovdje ne postoji takva rigoroznost koja bi primirila i upitomila intuiciju – u djelima u kojima su boja i priroda izmirene vrijednosti.

Na kraju, bez nepotrebnih dekorativnih (pa i polemičkih) aplikacija koje nisu niti svojstveni ovoj stvaralačkoj sudbini, mora se priznati sva uvjerljivost ovog slikarstva koje heideggerovski rečeno biva na način da je njegovo bivanje uvijek u pitanju i koje ne poznaje pitomost i umor imaginacije kojoj priskaću u pomoć teorije ili iskustva. Paraćevo pejzažno djelo odražava u hrvatskoj umjetnosti onaj vid emancipacije od povjesnog principa »našeg izraza« koja ga odvodi u čiste vrijednosti slike. Stoga on i ne može biti nikakav legitimni »izvršitelj« oporuke.

Jer ako priroda nema »drugog morala do gole činjenice jer je moral ona sama« onda i Paraćevo djelo nema drugog morala do činjenice slike. A najnovija djela (prvi put izložena) u Zagrebu za koja osobno vjerujem da predstavljaju (sintezom i koherencijom iskaza) estetički vrhunac njegove biografije i slikarske topografije, posjeduju i dignitet i budućnost: prag i stepenište.

Ive Šimat Banov

Grafički urednik
Graphical super vision
IVICA STANČIN

Prijevod na engleski
Translation into English
CVETKA KHAM

Fotografije
Photographies
MLADEN TUDOR
NINO VRANIĆ

Likovna postava
Arrangement of exhibits
VIŠNJA KNEZOCI

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN
DALIBOR PARAĆ

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ŽELIMIR MARTINJAK

Umnožavanje kataloga
Printed by
KREŠIMIR ŠTEFANOVIĆ

Naklada
Edition
500 komada

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM CENTRA
ZA KULTURU
I INFORMACIJE, Zagreb,
Testina 16, tel. 421-144

Za izdavača
For the publisher
MILAN BREZAK

Urednik kataloga
Catalogue editor
VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface
IVE ŠIMAT BANOV

PARAĆ

A clear morphological and stylistic thread can be discerned from the genesis of Dalibor Parać's works which has revealed a double nature of his paintings: its organic characteristics and its aesthetic oscillations and the changes in the values. By putting the questions this way, the problem of the relation between an individual language and the aesthetic »surroundings« is solved and this also includes the measure of authenticity and the measure of actuality.

Though enough common statements have already been told, it should be pointed out that his newest works genetically originate from his earlier work: its cosmogonic landscape element shows a sharp epic spirit which is strengthened by a clear structure. To follow this genesis in Parać's opus, however, means to start with his »ADDRESSING«, which is characterized by the above mentioned sharpness and »hardness« of the previous works and which leads through a sonorous hedonism of colour (PARIS' JUDGEMENT) and comes to a dense granular colour and colouring material (e. g. CIRCE). This eventually leads from epic to lyric, from sharp to sensual, from dull reflections of colour, discernible in the furrows of forms, to its purer tone.

This development really reflects a ripening imagination as well as hedonism, which has brought along the world of nymphs and shepherds and where the mythology of Eden belongs to those people whose passions and sleepy senses have waked. Nevertheless, this existence lacking spasms and epics is projected to the landscapes and figures which do not exist at all. For, to Parać, colour is – »everything and all«! It therefore cannot be said that the figures »have entered« his picture and his landscape, because they are landscape itself.

Some Fragonardian variety and Veronesean serenity seem to radiate from the spirit of Parać's pastorals, debaucheries and strollings, while, from the philosophical and existential points of view, they form a framework of ideal existence. They result from a world which is – in its atmosphere, light and most of all colour – not only ideal but also real; not only imagined but also possible.

This is an almost hymnic and sensual feeling of the picture of the warm hours of the day in which the amalgam is really mixed with a Dionysian fullness of senses. The wide colour surfaces and smaller parts of other colouring values which do not ruin the unique synthesis of forms and colours point to Parać's transcending landscape (going from real to mythical) losing its clear morphological (geographical) native executions, whereas they were still discernible – though with much care – in his earlier cycle. Besides that, Parać creates with a strong granulated and plaster-like matter which, however, has left the poetic element of the real untouched. Neither is his painting based on a momentary impression since it never completely loses discipline, though on the other hand there is neither »saper construire«. And if structuralized landscape was characteristic of his earlier work, there is no such strictness here as to calm down and tame intuition – in the works where the values of colour and nature are reconciled.

Finally, no unnecessary decorative (nor controversial) applications – though they are not peculiar to this creativeness – are needed to admit the whole persuasiveness of this painting. To put it in the Heideggerian way, this latter exists in the way that its existence is always disputable, while, on the other hand, imagination never wearies out here but it is helped by various theories or history and experience. In the Croatian art, Parać's landscape painting moves away from the historical principle of »our expression« in the way which leads to pure values of a painting. He therefore cannot take the role of a legitimate executor.

Since, if nature »knows no other moral but pure fact as it itself is moral«, then also Parać's work knows no other moral but the fact of the picture. His newest works, however, (displayed for the first time in Zagreb) – and I am convinced that they represent (with the synthesis and coherence of their declaration) the aesthetic summit of his artistic topography – possess dignity and future: a threshold and a staircase.

Ive Šimat Banov

DALIBOR PARAĆ, rođen je 1921. u Solinu. Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu diplomirao je u klasi prof. Ljube Babića 1948., a 1950. kod istog profesora završio specijalku. Bio je suradnik Majstorske radionice slikara Krste Hegedušića, od 1950–1951.

Dobitnik je Nagrade grada Zagreba za 1977. godinu. Sudjeluje na brojnim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

Adresa: DALIBOR PARAĆ
41000 Zagreb
ALU, Ilica 85
tel. 041 577-300

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1974. ZAGREB, Galerija Forum
- 1975. SPLIT, Galerija umjetnina
ROVINJ, Muzej grada Rovinja
- 1976. HVAR, Galerija Na bankete
KARLOVAC, Umjetnička galerija
- 1977. ZAGREB, Galerija Forum
- 1978. SKOPJE, Centar za kultura i informacijii (sa S. Jančićem)
- 1979. ZAGREB, Studio Galerije Forum
- 1982. ZAGREB, Galerija Forum
- 1985. LJUBLJANA, Mala galerija
ZAGREB, Galerija Forum

1. Družina, 150×200 1984.
2. Razgovori, 150×200 1984/85.
3. Parisov sud I. 130×162 1984.
4. Parisov sud II. 130×162 1984.
5. Parisov sud III. 110×130 1984.
6. Plandovanje 140×182 1985.
7. Kirka I. 110×130 1984/85.
8. Kirka II. 110×130 1984/85.
9. Nagovaranje I. 110×130 1985.
10. Nagovaranje II. 60×75 1985.
11. Plandovanje II. 60×75 1985.
12. Dvije prijateljice 110×130 1985.
13. Na livadi 110×130 1985.
14. Razgovor na travi 130×162 1984.
15. Crveno podne 136×136 1985.
16. Valerija na mjesecini 110×130 1985.
17. Šetnja 110×130 1983/84.
18. Ikar 98×130 1985.
19. Modro jutro 98×130 1984.
20. Valerija na mjesecini II. 98×130 1985.
21. Podnevno odmaranje 60×75 1985.
22. Dozivanje 60×75 1985.
23. Valerijina staza I. 60×75 1985.
24. Valerijina staza II. 60×75 1985.
25. Domjenak I. 60×75 1983.
26. Domjenak II. 60×75 1983.

**ČLANOVI GALERIJE
FORUM
MEMBERS OF THE
FORUM GALLERY**

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI (1919–1983)
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
ZLATKO KESER
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
EDO MURTIĆ

DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
OTON POSTRUŽNIK (1900–1978)
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ

**U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU
EXHIBITIONS IN THE FORUM
GALLERY**

FERDINAND KULMER
GIUSEPPE ZIGANA
LAZAR VOZAREVIĆ
JOAN MIRO
NIKOLA REISER
EDO MURTIĆ
IVAN LOVRENČIĆ
ZLATKO PRICA
IVO ŠEBALJ
VASKO LIPOVAC
ANTE KUDUZ
ŠIME PERIĆ
ACHILLE PERILLI
OTON POSTRUŽNIK
EMILIO VEDOVA
FRANO ŠIMUNOVIĆ
KSENIJA KANTOCI
STEVO BINIČKI
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
RICHARD MORTENSEN
IVO FRIŠČIĆ
VIRGILIJE NEVJESTIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ
LOJZE SPACAL
TONI BENETTON
BOŠKO PETROVIĆ
JOVAN SOLDATOVIĆ
LJUBOMIR PERČINLIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ
JOSIP DIMINIĆ

ANTE JAKIĆ
NIKOLA KOYDL
RAUL GOLDONI
PREDRAG NEŠKOVIĆ
DALIBOR PARAĆ
PETAR HADŽI BOŠKOV
BOGDAN BOGDANOVIĆ
ALBERT KINERT
MILE SKRAČIĆ
SPASE KUNOVSKI
BORO MITRIČESKI
FADIL VEJZOVIĆ
PIERO TARTICHIO
VLADIMIR STRAŽA
BELIZAR BAHORIĆ
BRANKO RUŽIĆ
GRAFIČARI IZ HAMBURGA
SUVRREMNI UMJETNICI IZ
SR MAKEDONIJE
MERSAD BERBER
MIODRAG B. PROTIĆ
STANKO JANČIĆ
ANTE KAŠTELANČIĆ
ROBERT RAUSCHENBERG
KOSTA ANGELI RADOVANI
OTO LOGO
MILAN KONJOVIĆ
PETAR MAZEV
GUALTIERO MOCENNI
LJUBOMIR KARINA

RATKO JANJIĆ-JOBO
STOJAN ČELIĆ
ISMAR MUJEZINOVIĆ
EUGEN KOKOT
ŽIVA KRAUS
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
MAJA DOLENČIĆ-MALEŠEVIĆ
DRAGO TRŠAR
ANDREJ JEMEC
ELIZABETH FRANZHEIM
SUVRREMNA UMJETNOST
KOSOVA
JEAN MESSAGIER
TADEUSZ LAPINSKI
IVO KALINA
MATKO TREBOTIĆ
GRUPA MLADIH AUTORA IZ
ZAGREBA
ANTE MARINOVIĆ
MUSLIM MULLIQI
AGIM CAVDARBASHA
OLGA JANČIĆ
ZLATKO KESER
ĐURO PULITKA
SLAVKO KOPAC
SHYQRI NIMANI
BORIS DOGAN
DORA KOVAČEVIĆ
SOFIJA NALETILIĆ-PENAVUŠA
GLIGOR ČEMERSKI

